

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

FAKULTATÍV EGYHÁZTAGSÁG, KÖTELEZŐ VALLÁSOKTATÁS, KÖTELEZŐ ADÓZÁS, KÖTELEZŐ EGYHÁZFEGYELEM

Az egyháztagság *fakultatív*. A zsinati nyilatkozatot nem sokára ezrek és tízezrek fogják aláírni szabadon, önként. Hitkényszer nincs. Mindenki szabadon kiléphet régi vallásfelekezeteiből vagy beléphet új vallásfelekezetbe, vagy felekezeten kívüli maradhat. Állampolgári joga ez mindenkinek. Tehát az egyháztagság fakultatív. Tulajdonképpen már régóta az.

Miért vitázunk annyit rajta, hogy kötelező legyen-e vagy nem a gyermekek vallásoktatása? Ez a dolog a *keresztelésnél* eldőlt. A szülők és keresztszülők ünnepélyes nyilatkozatával, akik természetesen *rendes egyháztagok* voltak. A gyermek tehát kötelezően jár a vallásórákra. Tulajdonképpen a vallásitanítás nem is lehet fakultatív.

Azonban, ha egyszer valaki tagja az egyháznak saját, önkéntes, szabadakarátú, szóbeli és írásos nyilatkozata alapján — minden kötelezettsége, ami az egyháztagságból folyik, magától értetődő. Mint ahogy egy szerződés aláírása teljesen önkéntes lehet, de ha egyszer aláírta, minden pontja kötelező.

Tehát az egyháztag köteles gyermekét vallásórára járatni. Illetőleg gyermeke vallásórákon is az iskolában marad. Ezt örömmel tegye a gyermek és örömmel lássa a szüle. Csak arról lehet szó, hogy felekezeten kívüli szülők gyermekei ne kényseríttessenek a vallásórákra.

Mehetünk tovább. Az egyház anyagi fenntartása is kötelező az egyháztagokra. A legújabb próbálkozások: az esetről-esetre fizetett úgynevezett egyházadóval, „hozzájárulással, adománnyal“ többé-kevésbé sikertelenek maradtak. Megvalljuk, hogy régebben sokan gondoltuk azt, hogy esetről-esetre megajánlott egyházi adózás eléri a célt. De nem úgy van. A magyar ember adómorálja általában az, hogy szereti tudni: „mivel tartozik“. Ha egyszer rábízta a presbitériumra az adó-kivetést, akkor azt meg is fizeti. De nem szereti azt, ha az adó-szedő „odabizsa“, fizessen, amennyit tetszik, amennyit szíve-velke diktál — már ahogy szokták mondani. Ebben bizonyos erőszakoskodást lát és érez. Megfizeti a kiszabott összeget és aztán saját akaratából akár esetenként, akár gyűjtések alkal-mával esetleg tiszser annyit is ad. De azt senki ne követelje tőle! Mindenféle jótékony célra is saját maga szereti meghatározni, mennyit ad. Nehezen tudja elviselni, ha bármilyen címen, módon, vagy különféle fogásokkal akarják rávenni „a jócselekedetre“. Az adónál azt szereti, ha kivetik. Persze igazságosan. Viszont vannak már egyházközségek, ahol sem az adót, sem adománnyt nem fogadnak el a „kivülvalóktól“.

Az egyházfegyelem nehéz dolog lesz, de nem lehetetlen, sőt egyenesen kötelező ez is. Ebben fogja legelső sorban megmutatni a hívő egyháztag a keresztyéni alázatosságot. Különösen vigyázzunk a Máté tizenharmadik részének fokozataira. Nem szabad nyilvánosság előtt megdorgálni azt, akit még négy-szemközt, vagy egy-két testvér jelenlétében nem figyelmeztettünk. Az igazi egyházfegyelem tulajdonképpen lelkipáncolás. Jelen sorok írójának próbált dolga, és merem állítani, hogy igazi testvéri szeretettel és Jézus szabadító erejébe vetett hittel minden lelkipásztor eredményesen tudja gyakorolni az egyház-fegyelemnek ilyen módját. Ritka határesetek, szélsőségek lesznek azok, amelyek presbitériumi, vagy egyházi bíróság elé kerülnek. Minden egyháztag jó keresztyén módjára töltsék el magában, még ha lelkipásztor is, hogy az intelmet illetékes testvértől szívesen fölveszi. Ez első sorban az ő haszna lesz. Néha nagy veszedelmekből menekül meg így az ember.

A fakultatív egyháztagság és a belőle következő kötelességek után még egy pár szót szeretnék szólni az egyház magatartásáról azokkal szemben, akik nem egyháztagok. Akár kiléptek, akár soha nem is voltak egyházunkban. Ezeknek nyilvánvalóan nincs egyháztagsági joguk. (Választási, választható-sági stb. jog.) Ellenben minden embernek joga van a szeretet és irgalmasság szolgálataira. Nem terjeszkedve ki mindenféle kombinációra, csak egy pár esetet említünk meg. Ha például egy felekezeten kívüli meggondolja magát és azt mondja az egyház vezetőségének, hogy engedjék az ő gyermekeit is a vallásórákra: mondhatjuk-e azt, hogy nem engedjük? Ha meghal egy felekezeten kívüli és eljön a családja, hogy temessük el: megtagadhatjuk-e? — Bizonyára elvégezzük az irgalmasság szolgálatát. Bibliaköreink, konferenciáink, templomaink aj-tajai is mindenki előtt nyitva vannak. Ellenben, ha eljönne hoz-zánk egy ifjú pár, akik nem tartoznak egyházunkhoz, sem má-sikhoz, azaz felekezeten kívüliek: nyilvánvalóan nem esketjük meg az Atya-Fiú-Szentlélek, teljes Szentháromság nevére. Ha egyházon kívülieknek eszébe jutna, hogy gyermeküket még-is szeretnék megkereszteltetni, ezt a „kívánságot“ sem tehet-jük meg. Vagy ha ilyenek azt kívánnák, hogy jó volna az Úr-vacsoráját felvenni „itt és most“, ezt sem engedhetjük meg. Mert ezek már egyháztagsági jogok.

Az egyház kapuja tárva-nyitva van, de senkit be nem húzunk, hanem abba saját akaratából kell belépni mindenkinek.

Dr. theol. Danesházy Sándor
debreceni lelkipásztor.

A szerkesztő megjegyzése: A „megajánlás“ és a „kivetés“ kérdéséről nagyon szeretnék többfelől is véleményt hallani. Különösen arról, hogy a kettő kizárja-e csakugyan egymást. Én azt hiszem, itt jókora fogalomzavar van. Az „önkéntes egyházi adózás“ nem jelentheti azt, hogy mindenkinek kizárólag az egyéni döntésére legyen bízva, mennyivel járul hozzá egyháza anyagi terheinek hordozásához. A hitvalló nyilatko-zatban is ez van: „*tehetségemhez képest résztveszek*“. Azt, hogy mi van az illető egyháztag tehetségéhez képest, a presbitérium-nak ezután is joga és kötelessége lesz megállapítani, aho-gyan eddig. Nincs a világon olyan, kizárólag önkéntes egyház-tagságon alapuló egyház, ahol a tagok kezébe az egyház vezetősége valami *mértéket* ne adna arról a minimumról, amit tőlük az egyház anyagi fenntartására „*tehetségükhöz képest*“ kíván. Csak arról van szó, hogy erről az egyháztagok legyenek jobban tájékoztatva, mint ahogyan eddig voltak, érezzék át jobban az egyházi teherhordozásnak az államitól és a községitől *gyökerileg* különböző vonásait, nyilják fel a szemük arra, hogy a minu-mot *kell* adniok, azon felül pedig *szabad* boldogan adniok, lássák meg, hogy az egyházi adótartozás mögött nem a végrehajtó dobja pereg, hanem a Krisztus szava suttog és mennydörög (Márk 12: 41—44, Lukács 12: 13—21, stb.) — és főképpen: *ne az állami vagy községit adóhivatalban tudják csak meg, mivel tartoznak egyházuknak*. Az „együttes kezelés“ tál lencséjéért — amelyben, sajnos, sokan látják még ma is az egyház anyagi problémáinak egyetlen megoldását — nagyon sok mindent eladtunk, első sorban az igazi evangéliumi és egyházi „adó-morált“.

Énekeskönyvünk

Ezen a címen olvastunk részletes ismertetőt a készülőben levő új énekeskönyvről. Az igazat megvallva, én már régen vártam ezt. Itt-ott jelentek ugyan meg idevonatkozólag ismertetések, óhajások, sürgetések, de ez az összefoglalás nagyon hiányzott. Különösen sürgetésekkel találkoztunk, akadt olyan hely, ahol már nem tudtak várni és bevezették a délvidéki zsoltárt. Voltam konferencián, ahol külön kis gyűjteményből énekeltek. Nem egészen értem meg ezt a mindenáron való sietséget. Miért nem tudnánk még pár évig a jelenlegi zsoltáros könyvből énekelni? Én még mindig találok benne jó néhány konferenciára való éneket! Kíváncsi vagyok, hogy ott, ahol a délvidéki énekeskönyvet bevezették, hogyan hajtják végre a konvent által megállapított énektanítási tantervet? Sietek kijelenteni, hogy egyáltalában nem vagyok az új énekeskönyv ellen, azt magam is szükségesnek tartom, de nem vagyok híve a mindenáron való sietésnek. Szerintem óhajtható volna, hogy az nagyon is alapos, meggondolt, nyugodt munka eredménye lenne. Hyent olvasok ki Csomasz Tóth K. cikkéből is. Inkább egy évvel később jelenjék meg, mint egy nappal hamarabb. Én azt hiszem, hogy a mi énekes gyülekezeteink is kibírják ezt, csak egyesek vannak, akik e tekintetben türelmetlenséget mutatnak. Mindenesetre lehetővétehető és alapos munkát végezzünk. Azt hiszem, gyülekezeteink tagjai között még mindig nem kevesen vannak olyanok is, akik nem sokat tudnak az új zsoltár készüléséről.

Szerény megjegyzéseimet inkább annak az érdeklődésnek teszem, hogy a már énekeskönyvünkben benne levő és híveink által megszeretett és nagyon szívesen is énekeltek énekeinket ne hagyjuk ki könnyen. Híveink szeretnek énekelni. És ha egy-egy éneket megszerettek, nem szívesen válnak meg tőle. Hyen szempontból átnéztem a délvidéki énekeskönyvet és egyszeri átlapozásra több, mint 50 olyan éneket találtam, amelyeket mi nagyon szeretünk énekelni, de abban nem találtam meg. Nem hiszem, hogy olyan gyülekezetekben, ahol már a délvidéki zsoltárt bevezették — amellett, hogy az új szép énekeket szívükbe zárták — ne okozott volna nekik fájó érzést, amikor egyik-másik kedves éneküket nem találták. Talán nem lesz egészen célszerűtlen, ha a jelen zsoltárunkban benne levő, de a délvidékiéből hiányzó néhány énekünket megnevezek:

- 20. Szomorúan sóhajt szívünk...
- 50. Oh Úr Jézus mennyi bánat...
- 51. Sirasd meg sirasd meg...
- 68. Szent Lélek oh jövel, jövel...
- 76. Szállj, szállj magasra szívünk reménye...
- 95. Kire nézzünk, ki reménnyel...
- 96. Nagy Isten, Téged imád...
- 97. Tebenned bízni oh áldott Istenség...
- 190. Ne még, ne szállj le esendes alkonyat...
- 197. Seregeknek hatalmas nagy királya...
- 199. Oh mélységes irgalom...
- 202. Hogyha éltünk vándorútja...
- 214. Buzdulj mély hálára lelkünk...
- 277. Bár dördül ég és föld remeg... stb.

Lehet, hogy a kihagyott énekek egyik-másika ellen valamilyen szempontból talán kifogást lehet említeni, azonban tény az, hogy ezeket az énekeket a gyülekezetek tagjai kinézet nélkül mindenütt nagyon szeretik és nagyon szívesen is énekelik. Szerény véleményem szerint pl. a fenti énekekért igen nagy kár volna ha kimaradnának, de kár volna a még fel nem soroltakért is. Egy bibliaköri órán, amikor épen a készülő

új énekeskönyvről is szólottam, felolvastam azokat az énekeket, amelyek a délvidéki énekeskönyvben nincsenek meg, szinte ütemesen hangzott fel a sóhajtás ejnye... oh... Tudom, hogy az a bizonyos konventi kérdőív, amelyről Csomasz Tóth K. is említést tesz, kéz alatt van: én ez alkalommal szeretném felhívni a figyelmet különösen a I. kérdéscsoport a. és e., továbbá a II. kérdéscsoport b. pontjára. Olyan énekeket, amelyeket szeretnek énekelni, ne hagyjunk el. Én tudom, hogy a hívek a jelenlegi új énekeket milyen nagy örömmel tanulták és milyen örömmel és buzgósággal énekelik azokat magukban is. Ne akarjunk nekik fájdalmas érzéseket támasztanunk azzal, hogy ezeket a kedves és szeretett énekeket egyszerűen csak elhagyjuk. Tudom, hogy mindenkinek nem lehet az óhaját teljesíteni, azonban az általános, az egyetemes óhaját talán csak meghallgatásra talál. Olvassuk, hogy a tervezet szerint 500-ban volna megállapítva az énekek száma. Olyan nagy hiba lenne az, ha pl. 520 vagy 530 ének lenne összesen? Nem volna-e jó, vagy olyan nagy nehézségbe ütköznék az, hogy az utolsó összeállítás előtt a felveendő énekeket leküldenék az egyházmegyékhez esetleges megjegyzés végett?

Tanulságos volna tudni azt is, hogy az olyan gyülekezetekben, ahol pl. már bevezették a délvidéki énekeskönyvet, hogyan vették egyes ismert és szeretett énekeknek a nem találását.

Az új énekeskönyv ügye olyan nagy és mély jelentőségű, hogy nem lehet azt eléggé megfontoltan és körültekintően végezni. Amint látjuk, az anyag óriási nagy, annak a kiválogatása igen komoly és alapos munkát kíván. Vajjon imádkozunk-e a munka eredményességéért, hogy az minél inkább a hívek lelkiépülésére és építhetésére történjék? Kísérje százezrek buzgó imádsága a nagyon komoly előkészítő munkát.

Úry Ferenc.

A szerkesztő megjegyzése: A próba-énekeskönyvet szerkesztő bizottság minden ilyen komoly és jócélú pásztori megnyilatkozást nagy köszönettel vesz és lelkiismeretesen mérleget. Viszont hiú reményeket nem akarván kelteni, már most őszintén megmondom, hogy a bizottság felfogása a kedves cikkíró testvérünktől gyökeresen eltér, mert először is nem hajlandó döntő normául elfogadni azt a lehető leglabilisabb mértéket, hogy a gyülekezetek mit „szeretnek”, másodsorúppen a cikkben felsorolt énekek legtöbbje ellen nemcsak művészi és magyar, hanem még hitvallási és teológiai szempontból is a lehető legsúlyosabb kifogásai vannak. Lásd idevonatkozólag a Theológiai Szemle 1942. és 1943. évfolyamaiban megjelent részletes fejtegetéseimet, a „Nagy Isten, téged imád...”-ra nézve pedig (mely idegen szellemű és tartalmú díszereiteknek talán legkirívóbb példája) Búzás Szűcs Ferenc kitűnő és mindenben helytálló cikkét a Debreceni Prot. Lap 1941. évi folyama 50—51. lapjain. Egyébként nem győzzük hangoztatni, hogy az új énekeskönyv próbaénekeskönyv lesz, maximálisan 4—5 évi használatra számítva, ez idő alatt a lehető legtágabb tere lesz a gyakorlatban kipróbálásnak és a bármely szempontú bírálatnak és ellenbírálatnak. A végleges megállapítása az énekeskönyv szövegeinek és dallamainak a Zsinát joga, ennek a konventi bizottság nem akar elébeugrani, viszont próbaénekesre éppúgy szükség van, ahogy a nagy Ágendának

a kibocsátása sem volt annakidején haszontalanság, mert volt miből válogatni és rostálni az Istentiszteleti Rendtartás számára. Azonban: a próbaénekeskönyvhöz, a felveendő vagy fel nem veendő énekekhez, még a megjelenés előtt kikérni az egyházmegyék véleményét, annyit jelentene, mint magának a próbaénekeskönyvnek a megjelenését is hosszú évekkel elodáztatni. Ne akarjuk megismételni az 1921-es énekeskönyv tragikumát, amelynek előmunkálataihoz az 1870-es években kezdtek hozzá s amikorra végre megjelent, rég túlélte önmagát. Konventünk, mint köztudomású, a kiadására vonatkozó szerződést nem hosszabbította meg, továbbnyomásához nem járult hozzá, a jelenlegi készlet fogyóban van s reméljük, hogy mire elfogy, a próbaénekeskönyv a gyülekezetek kezében lehet. Köszönjük s továbbra is nagyon kérjük igen felelősségteljes munkánkhoz a bizalmat s az imádságot!

H Í R E K

Hibaigazítás. Lapunk legutóbbi számában a vezércikk (A keresztyén egyházak és a mai valóság) ötödik bekezdésének első mondata helyesen így kezdődik: „Igaz, hogy ez annyiban volna mégis némi igazságtalanság...”

A püspök fogadó napjai és órái: kedden, szerdán, esütörtökön, pénteken fél 9-től 12-ig.

Legközelebbi egyházkerületi tanácsülésünket október 21-én kedden tartjuk. Előtte fél 9-től kollégiumi igazgatótanács és jog- és pénzügyi bizottsági, 22-én bírósági ülést tartunk.

A nőszövetségi pályadíj az egyfelvonásos színmű gyermekek és színmű ifjak, vagy felnőttek számára I. díja nem 300—300, hanem 500—500 forint.

Oklevélteljesítés. Az Egyetemes Konvent elnöksége a következő eredeti elvesztett lelkészi okleveleket érvénytelennek nyilvánította, a másodlat kiadására az illetékes püspöki hivataloknak az engedélyt megadta:

Palágyi Árpád tiszabzdédi segédlelkész Debrecenben, 1943 szeptember 17-én 241—1943. sz. alatt kelt I. lelkészsképesítő bizonyítványát;

Eszenyi Lajos ajaki segédlelkész Debrecenben, 1941 február 6-án 166—1941. sz. alatt kiállított I. és Debrecenben, 1943 február 12-én 193—1943. sz. alatt kelt II. lelkészsképesítő bizonyítványát;

Bakos István szatmárnémeti segédlelkész Debrecenben, 1946 február 20-án 255—1946. sz. alatt kiállított I. lelkészsképesítő bizonyítványát;

Költő Gyula váncsodi lelképásztor Kolozsvárott, 1943 december 3-án 87—1943. sz. alatt kelt vallásánári oklevelét;

Horváth György okleveles lelkész, jelenleg orosz hadifogoly Budapesten, 1940 szeptember 12-én 2—1940. sz. alatt kelt I. és Budapesten, 1943 november 5-én 2—1943. sz. alatt kelt II. lelkészsképesítő bizonyítványát;

Dr. Tömör Ödön okleveles református lelkész, jelenleg orosz hadifogoly Debrecenben, 1936 szeptember 26-án 14—1936. sz. alatt kelt I. és Debrecenben, 1940 február 22-én 88—1940. sz. alatt kelt II. lelkészsképesítő bizonyítványát.

Körzeti konferencia Kőmöröben. Aug. 24-én Török József esperes és neje rendezésében Kőmöröben, mint körzeti központban a nőszövetségi gyülekezeti munka mélyítése s ott ahol még ilyen nem folyt, megindítása céljából Dr. Makkai

Sándorné egyházkerületi nőszövetségi elnöknő vezetésével konferenciát, az időszzerű egyházi közérdekű ügyek (reformok) ismertetése céljából Dr. Makkai Sándor egyetemi professzor, egyetemes konventi missziói előadó vezetésével lelkészek és tanítók részére értekezletet tartottak. A kömöröieken kívül megjelentek a szatmárcsekei, túristvándi, vámosoroszi, kisszekeresi, nagyszekeresi, fehérgyarmati, matolcsi, nagyari, penyigei, jánki, kisari gyülekezetek kiküldöttjei, lelkipásztorai és tanítói, néhány fehérgyarmati és debreceni diakonissza. Makkai professzor és neje áldásos munkát végzett a szatmári egyházmegyében, a fáradságot nem ismerő esperesi pár kíséretében. (kb.)

Konferencia és harangszentelés Mezőberényben. Augusztus hó 1, 2, és 3-án Mezőberényben kétnapos konferencia volt s vasárnap szentelte fel a gyülekezet újraöntött harangját. Augusztus 1. 2. napján ifjúsági, nőszövetségi és presbitéri konferencia volt, melyen a gyülekezet szép számmal vett részt. Esetenként istentisztelet volt, utána háziistentiszteletek, délelőtt pedig családlátogatás. A konferencián 7—8 lelkész vett részt és szolgálatokat végeztek, a harangszentelés alkalmával Gönczy Béla esperes hirdette az Igét. A háromnapos áldott alkalmat vallásos ünnepély zárta be. A gyülekezet nagy lelki áldásokat nyert, melyről megragadó bizonyosságtételek tettek tanúságot. Különösen nagyjelentőségű volt vasárnap délután a különböző konferenciákról a beszámoló, amikor őszintén megnyilatkoztak a lelkek és a Szentlélek hatása alatt bizonyosságot tettek az Úr Jézus Krisztusról. Az elhangzott hitvallástétel arra indította a presbitereket, hogy minden héten összejönnek imaközösségben az Ige olvasására és tanulmányozására. Az Isten áldása és a mi imádságunk tegye gazdaggá ezt a találkozást.

ORIE-konferencia volt a bihari egyházmegye itmaradt részében Vánasodon. A lelkipásztorok majdnem mindnyájan résztvettek. Még a szomszédos debreceni egyházmegye lelkészei közül is többen eljöttek. A környékbeli gyülekezetekben estéknél evangélikációk voltak. A szolgálatokat Dr. Makkai Sándor, Egerházy Lajos, Balla Árpád és Tamás Ferenc végezték.

A debreceni Kollégium a szupplikálást az idén is megtartja a szegény diákok felsegélyezésére. A szupplikáló diákok és a Kollégium kiküldöttje az egyes gyülekezetek előzetes értesítés után rövidesen fel fogják keresni.

A tiszántúli diakonisszaintézetben egyhetes áldott konferencia volt, melyre a testvérek szép számmal jöttek össze. A konferenciát Nagy István intézeti igazgató lelkész rendezte és azon szolgáltak: Dr. Makkai Sándor konventi missziói előadó, Nyáry Pál, Uray Sándor, Dr. Farkas Pál lelkipásztorok.

A szatmári gyülekezetek nőszövetségi több helyen gyülekeztek össze, hogy megbeszéljék kérdéseiket és szolgáljanak a gyülekezetnek. A konferenciák szolgálatát Dr. Makkai Sándorné a nőszövetség vezetője, Dr. Makkai Sándor konventi missziói előadó vezetik.

Templomszentelés Mezősason. Kétévi erőfeszítés után megépült a mezősasi templom, melyhez hasonlóan kevés templom rongálódott meg a Tiszántúlon. Az újjáépítés közel 40,000 forintba került. A hitbuzgó gyülekezet igen nagy áldozatot hozott érte, hogy a régi formájában álljon temploma és tornya, mely országos viszonylatban is a legszebb tornyok közé tartozik. Az állam és a szomszédos gyülekezetek áldozatosan segítettek a templomépítő egyházat. Augusztus 17-én adta át a megújított templomot rendeltetésének az egyházközség főgondnoka: Nagy

Miklós kultuszállamtitkár, míg a felszentelést Percz István esperes végezte. A környékbeli presbitériumok nagy számmal vettek részt a templomszentelésen, Baja Mihály debreceni és a körzeti lelkipásztorok pedig szolgálataikkal tették felelhetetlenné az örömnepet.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnökségétől.

Budapest, XIV., Abonyi-utca 21. szám.

TUDÓSÍTÁS.

A református Egyetemes Konvent és a Zsinat elnöksége 1947 július 31-én valamennyi egyházközség presbitériumához tájékoztatást adott az 1947. évi 388. és 390. számú zsinati határozatokban előírt egyháztagsági nyilatkozat megtétele és az igazolvány kiadása tárgyában. Az elnökség Debrecen város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomdavezérlésénél rendelte meg az egységes szövegű nyilatkozat és az annak alapján kiállítandó igazolvány előállítását.

A Konvent és a Zsinat elnöksége ezúton is közli az érdekeltekkel, hogy a hivatkozott zsinati határozatok végrehajtásánál kizárólag a megnevezett nyomdavezérlés által, az egyházi közigazgatási nyomtatványok sorában előállított egységes szövegű és formájú nyilatkozat- és igazolvány-úrlapokat használhatják.

Budapest, 1947 szeptember 4.

A Magyarországi Református Egyház Országos Zsinata.

A Tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2562—1947. szám.

TÁRGY: Nagy egyházközségek megosztása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Bár e Lap július 1-i számában 1829—1947. sz. a. kelt körlevélben az egyházkerületi közgyűlés határozata folytán felhívtam az esperes urak és általuk az érdekelte lelkipásztorok figyelmét a Zsinat rendelkezésére, mégis szükségesnek tartom, hogy a Zsinat idevonatkozó rendelkezését szövegszerűen közöljem:

„A fokozott mértékben szükséges lelkigondozás biztosítása végett a Zsinat utasítja az egyházkerületeket, hogy az 1933. évi I. egyh. tc. 20. §-ának 3. bekezdésében foglalt szabályt minden egyházközségben hajtsák és hajtassák végre az 1947. év végéig; e célból a legsürgősebben állapítsák meg, melyek azok az egyházközségek, amelyekhez tartozó tagok száma ötezen felül van, továbbá, hogy ezek közül melyikben hány lelkipásztori állás szervezése szükséges; az ez alapon meghatározandó számú új lelkipásztori állások szervezésére hívják fel az egyházközségeket, annak figyelembe ajánlásával, hogy a kívánt cél elérése csakis a külön egyházközségekre szervezkedéssel remélhető; továbbá hívják fel az egyházközségeket is arra, hogy az egyházrészre oszlás helyett a lelkipásztori állások száma szerint önálló egyházközségekre tagozódjanak; készíttessék el az említett törvényszakasz első bekezdésében kívánt szabályrendeletet, annak mielőbbi jóváhagyása után pedig az új állások díjlevelének megállapítása és az állások betöltése iránt sürgősen rendelkezzenek.

Csupán tájékozással ajánlja figyelembe a Zsinat, hogy az új lelkipásztori állások szervezésével és az új egyházközségek alakításával kapcsolatban célszerűnek látszik a vallásoktató-lelkészi állásoknak a szükséges mértékig lelkipásztori állásokká átszervezése és a vallástanítás feladatának lehetőség szerint a lelkipásztorokra bízása.

Ezt a határozatot a konventi iroda soron kívül haladéktalanul adja ki az egyházkerületeknek, amelyek a szükséges munkálatokat azonnal indítsák meg és az elért eredményről 1948 január 15-ig tegyenek jelentést a Zsinathoz.

A Zsinat a határozati javaslatot — többek hozzászólása után — változtatás nélkül, egyhangúlag elfogadja.

Ismételten nyomatékosan kérem az esperes urakat és általuk az érdekelte egyházközségeket, hogy fentieknek mindenben pontosan tegyenek eleget.

Debrecen, 1947 szeptember 6.

2335—1947. szám.

TÁRGY: Játék- és sportórának az órarendbe való beillesztése tárgyában kiadott 98,106/IX.—1947. sz. r. helyes értelmezése.

KÖRLEVÉL

valamennyi iskola igazgatójához.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 128,018—1947. IX. 3. ú. o. sz. alatt valamennyi tankerületi főigazgatóhoz intézett rendeletét tudomásulvétel céljából közlöm:

„A 98,106/IX.—1947. számú rendelet helyes értelmezése az, hogy a tanulók részére nem kötelező heti 2 délutáni játék- és sportórát a testnevelési tanár osztályonként és nem összevontan köteles megtartani.”

Debrecen, 1947 szeptember 8.

2606—1947. szám.

TÁRGY: Csehszlovákiából áttelepülő nép- és középiskolai tanulók tanulmányi ügyének rendezése.

KÖRLEVÉL

valamennyi iskola igazgatójához és az iskolaszéki elnök urakhoz.

Tudomásulvétel céljából közlöm, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 125,633—1947. szám alatt a tankerületi főigazgatókhoz a következő rendeletet intézte:

„A Csehszlovákiából áttelepült népiskolai és középiskolai tanulók tanulmányi rendjének szabályozására 1946—47. tanévre kiadott 122,905—1946. X. számú 1946 nov. 8-án kelt körrendelet érvényét az ebben a tárgyban előkészületben levő körrendeletem közzétételéig meghosszabbítom.”

Debrecen, 1947 szeptember 5.

2624—1947. szám.

TÁRGY: Megemlékezés az iskolákban Arany Jánosról.

KÖRLEVÉL

valamennyi iskola igazgatójához.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 127,516—1947. III. sz. alatt a tankerületi főigazgató és tanfelügyelőkhez intézett rendeletét tudomásulvétel céljából közlöm:

„A magyar irodalom klasszikus korának kimagasló alakja Arany János 1847-ben

nyerte el a Kisfaludy Társaság pályadíját Toldi c. költői elbeszélésével.

Felkérem főigazgató (tanfelügyelő) urat, utasítsa valamennyi rendelkezése alatt álló iskola igazgatóját, hogy folyó évi szeptember havában délutáni önképzőköri ülés, vagy nyilvános ünnepség keretében az iskolában méltóképpen emlékezzenek meg Arany János költői munkásságáról.

Debrecen, 1947 szeptember 9.

221—1947. szám.

TÁRGY: Üvegigénylés.

FELHÍVÁS.

Felhívom mindazokat, akik üvegkiutalásban részesültek, és a kiutalt üvegeket az egyházkerületi gazdasági hivataltól még át nem vették, hogy — amennyiben az üvegre még szükségük volna — ezeket legkésőbb f. év szeptember 30-ig okvetlenül vegyék át és szállítsák el, mert az át nem vett üvegeket október 1-én más igényjogosultaknak fogjuk kiutalni.

Debrecen, 1947 szeptember 11.

2657—1947. szám.

TÁRGY: Visszamaradt rajzlapoknak és dolgozatfüzeteknek a Vakok Szövetsége számára átengedése.

KÖRLEVÉL

valamennyi iskola igazgatóságához.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a Budapesti Tankerületi Főigazgatóhoz intézett rendeletének másolatát tudomásulvétel céljából közlöm:

„Folyó évi július hó 25-én kelt fenti számú felterjesztésére értesítem, hogy az abban megjelölt rendelkezések értelmében a tanulók visszatartott rajzlapjait és dolgozatfüzeteit — a rendtartásban előírt egyévi megőrzés után — a Vakok Szövetségének címére kell eljuttatni, a címzett költségére.

A Vakok Szövetségének új címe: Budapest, XIV., Hermina-út 47. szám.”

Debrecen, 1947 szeptember 11.

Révész Imre
püspök.

Az Egyetemes Konvent tanügyi előadójától.

KÖRLEVÉL

a református gimnáziumok, tanító(nő)képzőintézetek, polgári iskolák igazgatóságaihoz, a református népiskolából alakuló általános iskolák iskolaszékeihez, tanítótestületeihez.

Értesítem református gimnáziumaink, tanító(nő)képzőintézeteink, polgári iskoláink igazgatóságait, a református népiskolából alakuló általános iskolák iskolaszékeit és tanítótestületeit, hogy új református általános iskolai tankönyveink — a református tankönyvkiadás ügyét intéző református iskolai hatóságok, a tankönyvirók és a szerződéses nyomdavállalat hibáján kívül — előreláthatólag csak szeptember és október hó folyamán fognak megjelenni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 4340—1947. V. K. M. (Köznevelés, 13. sz. 1947 július 1.) számú rendeletének 1. §-a 2. bekezdése értelmében a református általános iskola számára engedélyezett és eddig használt tankönyvek — átmenetileg — használhatók.

Vallástani tankönyveink, továbbá az Országos Református Tanáregyesület és az Országos Evangélikus Tanáregyesület irányításával Debrecen város és a Tiszántúli

református egyházkerület nyomdavállalata által a protestáns gimnáziumok számára kiadott tankönyvek elegendő példányszámban állnak rendelkezésre.

A négy egyházkerület püspökének és főgondnokának folyó évi szeptember hó 2-án tartott értekezlete felhatalmazására:
Debrecen, 1947 szeptember 5-én.

Dr. Papp Ferenc sk.,
tanügyi előadó.

HALOTTAINK

Ludász Sándorné Balogh Teréz hosszas szenvedés után augusztus 27-én, 58 éves korában hazaköltözött Urához. — Benne Dr. Ludász Gyula nagyari lelkipásztor édesanyját gyászolja. — Legyen áldott emlékezte!

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 50 fillér, mely a Debreceni Protestáns Lap D. 503,237. számú csekkszámláján küldendő be.

Anares református általános iskolájának lemondás folytán megüresedett helyettes kántorsággal egybekötött állására pályázatot hirdet. Helyi hozzájárulás 10%, természetbeni lakás. Helyettes kántorsággal külön 10 értékegység (föld stb.). Köteleesség törvényszerű, ifjúsági és egyesület és énekhar szerzés belmissziói munkában segédkezés. Orgonázni tudók bemutakozása előnyös.

Biharnagybajom református iskolaszéke 21 napi határidővel pályázatot hirdet az I-ső számú kántor tanítói állásra. Fizetés: természetbeni lakás és törvényes illetmény. Átválasztás esetén a megüresedett állást töltjük be. Állás azonnal elfoglalandó.

Gaesály református fiók általános iskolájához tanítót keres. Köteleessége törvényes. Járandósága 25 értékegység és államsegély. Valószínű, a kántorsággal is megbízatik, amiért 26 értékegységet és lakást kap. Kántorpróba okt. 12-én. Pályázati idő 21 nap. Vasút, posta, orvos, gyógyszerár helyben. Kérvények református lelkipásztorhoz küldendők.

Hajdúnánás református iskolaszéke általános iskolájához 14 napi határidővel pótpályázatot hirdet természettan-vegatan, mennyiségtan szakos polgári iskolai tanári állásra (I. számú). Ilyen hiányában más szakos is pályázhat. Állás azonnal elfoglalandó.

A kareagi református gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy gimnáziumi angol szakos tanári állásra, továbbá egy ált. iskolai mennyiségtan-ábrázolómértan és egy ének szakos tanári állásra. Pályázhatnak protestáns középiskolai tanárok. Valamennyi állás államsegélyes. A megválasztott tanár szükség esetén mindkét tagozatban tanít. Pályázati határidő 15 nap.

Kareag református iskolaszéke, 21 napos határidővel pályázatot hirdet a XVII. sz. kiskülesosi férfitanítói állásra. Fizetés természetbeni lakással törvényszerű.

Kállósején református egyházközség 21 napos határidővel tanítói (tanítónői) állásra pályázatot hirdet.

A kemecsei református iskolaszék miniszteri jóváhagyástól függően pályázatot hirdet 14 napi határidővel az állásvesztés folytán megüresedett V. sz. tanítói állásra. Fizetés törvényes.

A kölesei református egyházközség pályázatot hirdet III. sz. tanítói állásra. Javadalom 10% helyi. Többi államsegély. Pályázati határidő 21 nap.

Kunmadarasi református általános iskolaszék pályázatot hirdet kultuszminiszter által 85%-os államsegéllyel engedélyezett polgári iskolai tanári állásra. Idegen nyelvszakos pályázó előnyben. Tanárpályázók hiányában tanító választatik. Pályázati határidő szept. 30.

Mezőtúri református egyházközség pályázatot hirdet férfi tanítói állásra 14 napos határidővel. Köteleesség — fizetés: törvényszerinti. Állás azonnal elfoglalandó. Iskolaszék.

Poesaj református iskolaszéke 21 napos határidővel pályázatot hirdet jóváhagyástól feltételezetten a lemondás folytán megüresedett III. sz. férfi tanítói állásra. Fizetés törvényes. Lakás természetben. Belmisszió és kántoriakban jártasak előnyben. Válaszbélyeges borítékkal ellátott kérvények Református Iskolaszék Elnökéhez küldendők.

A vésztői református egyházközség pályázatot hirdet I. számú átválasztás esetén XI. sz. férfi tanítói állására. Kántori oklevéllel rendelkezők előnyben részesülnek. Pályázati határidő 21 nap. Az állás helyi javadalma: 18 értékegység. Államsegély. Pályázati kérvények Református Iskolaszék, Vésztő címre küldendők.

Zsadányi református presbitérium pályázatot hirdet VI. sz. tanítói állásra 21 napi határidővel. Pályázhatnak férfiak és nők. Fizetés: 10 százalékos helyi hozzájárulás és lakbér, többi államsegély. Köteleesség törvényszerű.

Versenypályázat.

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség színmű és zeneműpályázata az írók és zeneszerzők körében igen nagy érdeklődést váltott ki, s kitűnő eredményekkel járt. A protestáns kultúra további ápolása céljából most a Szövetség

versenypályázatot ír ki.

A protestáns felekezetek bármely tagja pályázhat olyan ünnepi költeménnyel, amely az október 31-e gondolatán épül fel, s alkalmas a Reformáció Emlékünnepélyen való elszavalásra. A költemény bármely rimes versformában írható. Allegória nem lehet. Mondanivalójánál figyelemmel kell lenni a Reformáció Emlékünnepély különféle protestáns felekezeti és különböző értelmi színvonalára. Terjedelme nem lehet több, mint amennyi 6—8 perc alatt elszavalható. Csak nyomtatásban még meg nem jelent, s nagy nyilvánosság előtt még elő nem adott költeménnyel lehet pályázni.

A pályaműveket 1947 október 1-ig kell jelígy levéllel az Országos Bethlen Gábor Szövetséghez (Budapest, IX., Tolbuchin (Vámház)-körút 13. sz. II. em.) küldeni.

I. díj: 300 forint; II. díj: 200 forint.

A bírálóbizottságot az Országos Bethlen Gábor Szövetség alakítja meg. A Szövetség fenntartja magának annak eldöntését, hogy az Országos Protestáns Napok keretében tartandó Reformáció Emlékünnepélyen kívül szavaltatja el a díjnyertes ünnepi költeményt. A pályadíj kiadásával pedig jogot szerez a költemény kiadására és terjesztésére is, külön tiszteletdíj adása nélkül. Az Országos Bethlen Gábor Szövetség fenntartja magának a jogot arra, hogyha a bírálóbizottság a beérkezett pályaműveket díjazásra érdemesnek nem tartja, a pályadíjat nem adja ki.

Budapest, 1947 augusztus hó.

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség.